

Gabriela Jeziorska, Jan Leon Łuka

Igrzyczna, pow. Wejherowo

Informator Archeologiczny : badania 8, 84-85

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wartość jej górnej partii stanowiły ułamki naczyń, przedmioty wykonane z metali i poroży oraz duża ilość kości zwierzęcych, przemieszanych z kośćmi ludzkimi. W dolnej części wystąpiły duże ilości ułamków naczyń i zwierzęcy materiał kostny, brak jest natomiast kości ludzkich.

Jamy nr 67 i 71 potwierdzają uprzednie spostrzeżenia, że mieszkańcy grodu w Gzinie uprawiali na dużą skalę praktyki kanibalistyczne. Trudno jednak szkielet ludzki z jamy nr 70, wiązać z antropofagią. Zarówno fakt, że odsłonięto kompletny szkielet ludzki, jak i brak jakichkolwiek uszkodzeń kostnych, zdają się wykluczać możliwość wiązania tego wypadku z kanibalizmem. Interpretacja tego odkrycia jest niewątpliwie trudna i na obecnym etapie badań należy wstrzymać się od stawiania hipotez.

IGRZYCZNA, pow. Wejherowo

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadziła mgr Gabriela Jeziorska pod kierunkiem dr Jana Leona Łuki. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Gdańsku. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko kultury wschodniopomorskiej okresu halsztackiego.

Badania prowadzono na południowym stoku pofałdowanego wzgórza morenowego, niejednolicie zagospodarowanego. Wzgórze oddalone jest o około 300 m. na północny-wschód od siedlisk wsi Igrzyczna. Przebadano rowami sondażowymi około 300 m². cmentarzyska. Wyeksplorowano sześć grobów o różnym stanie zachowania. Tylko jeden z sześciu był nie zniszczony. Wszystkie groby były wkopane w jasny, sypki piasek.

Południowo-zachodnią część wzgórza stanowi piaśnica, od lat eksploatowana przez miejscowych gospodarzy. Na krawędzi piaśnicy odkryto zniszczony grób skrzynkowy. Były to trzy pionowe kamienie płyty skrzyni oraz dno grobu wyłożone otoczkami. Czwarta płyta, ograniczająca grób od południa leżała na dnie piaśnicy. W grobie nie znaleziono śladów kości lub ceramiki. Przypuszczalnie popielnicę wyjął w całości nieznany sprawca.

W środkowej partii wzniesienia na leśnym nieużytku odkryto dwa groby, zaś w części wschodniej /szkółka leśna i pole orne/ - trzy. Dwa z wymienionych pięciu grobów posiadały jedynie resztki obudowy kamiennej, składającej się z otoczków, pośród których znajdowały się szczątki naczyń i kości ludzkich.

W dwóch dalszych, częściowo zniszczonych grobach cztero- i sześciopopielnicowych, znaleziono różnej wielkości i barwy /czernione i brunatne/ popielnice twarzowe i bez wyobrażenia twarzy, sąsiadujące w tym samym

grobie. Formy najczęściej baniaste z cylindryczną szyjką, brzusec schropowany w dolnej części lub cały gładzony. Dwie popielnice z największego, sześciopopielnicowego grobu pochodzą prawdopodobnie z późniejszego óchówku. Świadczy o tym również poziom dna grobu oraz zgniecenie niżej stojącej popielnicy z plastycznym wyobrażeniem twarzy. Zniszczona popielnica posiadała w lewym uchu kolczyk brązowy, składający się z kótek i płytki. Resztki kolczyka znaleziono również w grobie z czterema popielnicami. Nienaruszony grób posiadał komorę w kształcie zamkniętej skrzyni, zbudowanej z dużych płyt czerwonego, łupanego piaskowca. Wewnątrz skrzyni, zasypane piaskiem, stały dwie popielnice twarzowe barwy brunatnej, przykryte zdobionymi, wpuszczonymi do wewnątrz pokrywami. Na szyjach popielnic, rytymi liniami wyobrażono schematycznie twarz ludzką.

Zaobserwowano, że wszystkie odkryte popielnice twarzowe posiadały z reguły twarz zwróconą na zachód.

Chronologia cmentarzyska: wczesna epoka żelaza, okres Hallstatt D.

Badania będą kontynuowane.

IZDEBNO, pow. Żnin
Stanowisko 1

patrz
średniowiecze

JANKOWICE, pow. Chrzanów

Muzeum w Chrzanowie

Badania prowadził mgr Cezary Wojciech Popko. Finansował WKZ w Krakowie. Piąty sezon badań. Cmentarzysko kultury łużyckiej z okresu halsztackiego C.

W ciągu 5 sezonów wykopaliskowych przekopano łącznie 1256,5 m² powierzchni cmentarzyska, odkryto 64 groby oraz skarb ozdób ołowianych. Cmentarzysko założone było na skraju terasy Wisły, powyżej terenu zalewowego. Przypuszcza się, że pierwotnie mieściło około 100 pochówków skupionych na terenie ok. 20 arów. Część obiektu, zawierająca ok. 1/3 ilości grobów, została zniszczona podczas poszukiwań amatorskich prowadzonych w II połowie XIX wieku i w latach 1915-1916.

W Jankowicach stwierdzono mieszany obrządek pogrzebowy, przy czym pochówki szkieletowe stanowiły grupę najliczniejszą. Pochówki ciałopalne wystąpiły w 25 grobach jamowych i 3 popielnicowych. Pochówki zróżnicowane typologicznie występowały obok siebie nie tworząc oddzielnych skupisk.

Około 60 % grobów posiadało bruki kamienne, zbudowane z płaskich głazów wapiennych ułożonych najczęściej luźno i chaotycznie. W kilku przy-